

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»
РЕГІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ЦЕНТР БНАУ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

**Інноваційні психолого-педагогічні,
лінгвістичні та правові засади аграрної науки
в умовах міжкультурної аграрної комунікації**

30 жовтня 2020 року

Біла Церква
2020

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Борщовецька В.Д., канд. пед. наук, декан факультету права та лінгвістики.

Мельник О.Г., канд. юрид. наук, координатор НТТМ факультету права та лінгвістики.

Резнік В.Г., старший викладач, координатор НТТМ факультету права та лінгвістики.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділом аспірантури та докторантури.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар

Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 30 жовтня. Білоцерківський НАУ, 2020. 67 с.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

ЗМІСТ

Секція: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ, ПЕДАГОГІЧНИЙ ТА ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТИ

Борщовецька В.Д. Формування фонетичної компетентності у майбутніх перекладачів в умовах вторинного коду.....	3
Денисенко І.І. Особливості контенту та технологій он-лайн навчання у вищих навчальних закладах.....	4
Єрко А.І. The main students' skills analysis needed in learning Chinese language.....	6
Ігнатенко В.Д. Професійні стандарти у підготовці майбутніх перекладачів.....	7
Марчук В. В. The role of the foreign language in the person value orientation formation.....	8
Резнік В.Г. Навчальні стратегії у процесі опанування студентами іншомовної комунікативної компетенції.....	9
Носенко М.М. Принцип зворотного планування в контексті діяльнісно-орієнтованого підходу вивчення іноземних мов.....	11
Рейда О.А. Проблеми опанування студентами англійської термінологічної лексики ветеринарного напрямку.....	12
Столбецька С.Б. Металінгвістична функція комунікації як важливий аспект процесу викладання спеціалізованої французької мови.....	14
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Особливості формування soft skills у здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики Білоцерківського НАУ.....	15
Цвид-Гром О.П. Формування культури якості вищої освіти як пріоритетний напрям розвитку та конкурентоспроможності ЗВО.....	18

Секція: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ: ЛІНГВІСТИКА, ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО, ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Береговенко Н.С. Особливості перекладу українською мовою семантичної категорії дієслів на означення переміщення бігом в романах Джоан Роулінг «Гаррі Потер».....	19
Будугай О.Д. Новаторство Лесі Українки як драматурга: до 150-річчя від дня народження геніальної письменниці.....	22
Будугай А.О. Агатангел Кримський в обороні українського слова: до 150-річчя від дня народження видатного мовознавця.....	23
Демченко Н.С. Телескопія як самостійний і продуктивний спосіб утворення неологізмів.....	25
Велика К.І. Переклад назв захворювань рослин, спричинених грибами Аскоміцетами та Дейтероміцетами.....	27
Зізнська А.П. Класифікація імперативів та їх особливості в середньоанглійській та ранньоніованглійській періоди.....	29
Івлєва К.С. Шляхи адаптації запозичень у перекладі літератури з рослинництва українською мовою.....	30
Пилипей Ю.А. The grammar of slang and its notion.....	32
Карпенко С.Д. Інтернаціоналізація казкового мотиву: особливості методології О. Потебні у вивченні народної казки.....	33
Пилипенко І.О. Варіантність адвербіальних фразеологічних одиниць в англійській та українській мовах.....	34
Борщовецька В. Д., Левчук І.О. Structural and stylistic specificity of “hard” and “soft” news.....	36

**Секція: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АГРАРНОГО,
ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА**

Обіюх Н.М. Забезпечення енергетичної безпеки в країнах ЄС: шляхи імплементації загальноєвропейської енергетичної стратегії у національне законодавство.....	38
Настіна О.І., Цєпа Д.О. Проблемні питання державної підтримки фермерського господарства в Україні у 2020 році.....	40
Настіна О.І. Мораторій на відчуження земель сільськогосподарського призначення в Україні: проблемні питання використання земель.....	41
Мельник О.Г. Формування конкурентоспроможності виробничо-господарського потенціалу в контексті кластерної організації розвитку агропромислового виробництва в Україні.....	43
Пахомова А.О. Особливості інноваційних перетворень в аграрній сфері.....	44
Ярмоленко Ю.В. Договірна діяльність в АПК.....	46
Мельник В.О. Деякі аспекти основних принципів органічного сільського господарства за ІФОАМ (Міжнародна федерація органічних сільськогосподарських рухів).....	47
Ломакіна І. Ю. Роль соціальної відповідальності агробізнесу у забезпеченні сталого розвитку сільських територій.....	49
Ковальчук І.В. Проблеми правового регулювання дорадництва в аграрному бізнесі України.....	50

**Секція: ІСТОРИЧНІ, ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА
СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА**

Росавіцький О.О. Місцеві вибори та адміністративно-територіальна реформа в Україні.....	52
Сімакова С.І. Окремі аспекти характеристики корупційних кримінальних правопорушень в Україні.....	53
Мельник Л.М., Грек І.М. Феномен церковного розколу в історіографії другої половини ХІХ ст.	54
Єфремова І.І. Адвокат-медіатор: особливості надання послуг.....	55
Малишко І.В. Медіація, як один із способів вирішення конфліктів.....	57
Курчин О.Г. Єдиний європейський патент: правові гарантії.....	59
Макарчук В.В. Правовий режим землекористування колоністів та іноземних поселенців в Російській імперії.....	60
Черненко В.Л. Роль молодіжної організації «Пласт» у національно-патріотичному вихованні учнівської та студентської молоді.....	62
Ярмола О.В. Особливості визначення понять у соціально-гуманітарних науках.....	64

структури. Нижче наведено кілька реплік, які можуть бути використані учасниками навчального процесу при підготовці та проведенні рольової гри «На фермі».

1. Mettez-vous par groupe de deux.
2. Faites des phrases à partir des éléments suivants.
3. Dans notre ferme nous élevons les races allaitantes et les races mixtes.
4. Qu'est-ce que c'est «race allaitante» ?
5. C'est une race à viande.
6. L'adjectif «allaitante» fait référence au fait que les veaux demeurent généralement avec leur mère qui les allaite.
7. C'est une race destinée à la production de veaux élevés pour la viande.
8. Qu'est-ce que ça veut dire «race mixte» ?
9. Les races mixtes sont aussi réputées pour leur lait que pour leur viande.

Аналіз вищезазначених реплік показує, що часом важко точно визначити функцію певних тверджень поза контекстом. Адже процес комунікації у навчальній ситуації майже завжди є металінгвістичним. Це стосується як термінів, що використовуються, так і їх функцій в аудиторії (пояснення, оцінка, перефразування, визначення ситуації тощо). Майже всі репліки, окрім 1 та 2, що є звичними для аудиторної роботи, мають металінгвістичні ознаки. Репліки 3 та 5 можуть бути як суто комунікативними, якщо їх говорить фермер, так і металінгвістичними, якщо це слова, які говорить студент, що грає роль фермера. Отже, наш аналіз дозволяє зрозуміти, чому метамову часто плутають зі звичайною мовою, що часом ускладнює сувору класифікацію висловлювань.

Всі учасники навчального процесу усвідомлюють, що результат навчання/вивчення спеціалізованої французької мови знаходить своє підтвердження пізніше, у «справжньому» спілкуванні, через поїздки та зустрічі та через професійні контакти. А використання на заняттях можливостей метамови у поєднанні з іншими формами та методами навчання сприяє досягненню бажаного результату.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Jacobson Roman. Essais de linguistique générale. Paris : Édition de Minuit. – Livre, 1963, 217 p.
2. Pendanx Michèle. Les activités d'apprentissage en classe de langue. Vanves : Hachette F.L.E. – Livre, 1998, 192 p.
3. Robert Paul. *Dictionnaire le Robert*. Paris (11e): S. N. L. – 1973, 1972 p.
4. Gombert Jean-Emile. URL: https://www.persee.fr/doc/rfp_0556-7807_1988_num_83_1_1454
5. Vache allaitante. URL: https://fr.wikipedia.org/wiki/Vache_allaitante.

УДК 378.015.31БНАУ:177.1

ТИМЧУК І.М., канд. пед. наук

ПОГОРІЛА С.Г., канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ФАКУЛЬТЕТУ ПРАВА ТА ЛІНГВІСТИКИ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАУ

Розкрито поняття soft skills та проаналізовано напрями формування «м'яких навичок» у здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики. Акцентовано увагу на освітніх компонентах ОП, які формують навички соціальної комунікації, технологіях навчання, які є важливою складовою набуття соціальних навичок та зроблено огляд заходів, що мають особливу цінність для розвитку soft skills. Аналізується політика університету щодо напрямів і шляхів формування soft skills: освітня програма, навчальні дисципліни, методи навчання, позанавчальна діяльність.

Ключові слова: soft skills, м'які навички, соціальні навички, комунікативність, лідерство.

За даними досліджень, проведених в Гарварді та Стенфордському університетах тільки 15% кар'єрного успіху забезпечується рівнем професійних навичок, в той час як інші 85% – це так звані «м'які навички» (Soft Skills).

У Вікіпедії зазначається, що *Soft skills* – (англ. – «м'які навички») – це уніфіковані навички та особисті якості, які підвищують ефективність роботи та взаємодію з іншими людьми. До цих навичок належать: керівництво особистим розвитком, вміння надати першу допомогу, вміння правильно керувати своїм часом, вміння переконувати, навички ведення перемовин, лідерство, і т.д.

Більшість науковців зазначають, що *Soft skills* – це комунікативні та управлінські таланти: вміння переконувати, лідирувати, робити презентації, знаходити підхід до людей, вирішувати конфліктні ситуації, володіти ораторським мистецтвом, тобто, це ті якості і навички, які можна назвати загальнолюдськими, а не ті, які характерні для людей певної професії. Ці навички рівною мірою потрібні як для повсякденного життя, так і для роботи.

Часто м'які навички називають також універсальними або функціональними компетенціями, а факт володіння ними – функціональною грамотністю (*functional literacy*). ЮНЕСКО та Європейська комісія навіть встановили мінімальний рівень такої грамотності, необхідний кожному європейцю для того, аби «вписатися» в суспільство й не бути «соціальним інвалідом», не кажучи вже про професійну самореалізацію.

Білоцерківський національний аграрний університет має чітку політику щодо напрямів формування *soft skills* у здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики. Відповідно до зазначених компетентностей і ПРН їх формування відбувається під час вивчення всіх освітніх компонентів. Це відображено у матрицях відповідності програмних компетентностей і ПРН компонентам освітньої програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки»:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

та програмними результатами навчання:

РН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

РН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

РН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

РН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

Серед освітніх обов'язкових компонентів ОПІ, які формують навички соціальної комунікації, виділені такі: «Основи теорії мовної комунікації», «Психолого-педагогічні студії», «Філософія», «Історія зарубіжної літератури», «Українська мова та література», навчальна практика. Серед вибірових – «Історія світової культури та мистецтва», «Риторика», «Етика й естетика», педагогічна практика.

У процесі занять формуються певні компетентності та гнучкі навички, які включають: особистісні навички (вміння саморегуляції, дисциплінованість, вміння керувати своїм внутрішнім станом, своєю поведінкою тощо); комунікативні навички (вміння спілкуватися, вирішувати конфлікти, впливати на аудиторію, ораторське мистецтво); управлінські навички.

Важливою складовою набуття соціальних навичок є технології навчання: комунікативно-ігрові, драматико-педагогічні, обговорення дискусійних питань, проблемного навчання, case

study, інформаційно-комунікаційного навчання (інтерактивна освітня платформа Moodle), технологія діалогу культур, технологія майстерень, перевернуте навчання. Такі технології сприяють формуванню здатності брати на себе відповідальність, приймати креативні рішення, працювати в команді й керувати часом, формують лідерські якості, навички спілкування, презентацій та переговорів, самомотивацію.

Такими, що формують soft skills є також навчальні тренінги, ділові ігри, рольові ситуації, обговорення важливих питань, публічні доповіді, у процесі яких формуються навички соціальної концепції - читати з обличчя; навички емоційного інтелекту - спостерігати за реакцією слухачів, вміння саморегуляції - тримати власну думку і донести її до слухачів.

Визначальне місце в системі формування соціальних навичок займає кафедра славістичної філології, педагогіки та методики викладання, якою підготовлено низку методичних розробок, навчальних посібників з основ психології, риторики, конфліктології, методичних рекомендацій з методики викладання, методичний посібники для науково-педагогічних працівників, наукові монографії: «Методика викладання у вищій школі», «Педагогіка і психологія вищої школи», «Риторика», «Українська мова», «Практикум по управлінню персоналом», «Основи психології», «Психологія управління», «Екологічна психологія», «Психологія взаємодії», «Конфліктологія», «Гуманізація навчання студентів», «Основи психології та педагогіки», та ін.

Особливу цінність для розвитку soft skills має організація насиченої позааудиторної роботи в університеті. Формування інтелектуального та світоглядного розвитку, соціальних навичок студентів здійснюється за допомогою організації:

- заходів у навчальному процесі (виховні години в групі, на факультеті, університеті, проведені наставниками академічних груп чи запрошеними особами, робочі та урочисті);

- заходів у позанавчальний час (урочисті та тематичні заходи, конкурси, фестивалі, акції, конференції тощо);

- живого процесу спілкування й обміну думками викладачів і співробітників університету, студентів, у ході якого формуються ціннісні орієнтири сучасної молоді та норми поведінки.

- зустрічі з випускниками, роботодавцями, що вчать відстежувати актуальні професійні тренди та запити ринку, забезпечує нетворкінг, розвиток комунікативних навичок: Panel Discussion "Future Translation" з носієм мови та роботодавцем зі школи іноземних мов «The English Studio»; Zoom-семінар "Перекладацький ринок сьогодні: Pros and Cons" з роботодавцем з бюро перекладів «Адмірал»; тренінг директора школи іноземних мов "Magic English" "Особливості дистанційної форми навчання в сучасних умовах з власного досвіду". Під час зустрічі роботодавці підтвердили, що у студентів на високому рівні сформовані soft skills.

На факультеті діє гурток «Лідер». Метою роботи гуртка є створення системи навчання лідерів; забезпечення умов для підвищення мотивації до навчального процесу, до самоосвіти, саморозвитку студентів; формування особистості сучасного лідера; розвиток основних соціальних навичок; розвиток громадської та соціальної відповідальності за самого себе, свою команду, сім'ю, суспільство.

У ЗВО проводяться науково-практичні семінари для науково-педагогічних працівників щодо створення умов для формування у здобувачів мотивації до навчання, самовиховання та саморозвитку. Такий досвід розповсюджується на всі факультети університету. Викладачі факультету постійно розвивають свої соціальні навички, обмінюються досвідом з іншими колегами під час конференцій та семінарів, а також під час закордонного стажування.

Отже, розвиток та напрацювання «soft skills» для студентів — об'єктивна вимога ринку праці. Білоцерківський НАУ проводить ефективну політику щодо формування м'яких навичок у здобувачів вищої освіти факультету права та лінгвістики.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вікіпедія: м'які навички. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%27>
2. Soft skills: універсальні навички європейського рівня. URL: <http://studway.com.ua/soft-skills/>
3. Клюковская А. Неразделимость hard и soft skills. URL: http://www.management.com.ua/notes/soft_skills.html